

ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Оцінка фактичного впливу здійснюється на підставі та з урахуванням результатів моніторингу стану навколишнього природного середовища щодо реалізації пропозицій ДДП Програма соціально-економічного та культурного розвитку Дніпропетровської області на 2022 рік (далі – Програма) є документом державного планування місцевого рівня у тому числі щодо господарської діяльності.

Моніторинг впливу на довкілля є обов'язковою умовою при здійсненні планованої діяльності.

а) Для органу місцевого самоврядування:

Згідно ст.17 п.1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», замовник у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Основні вимоги організації та здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення визначені «Порядком здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 року №1272.

Заходи, що передбачені для здійснення моніторингу, розробляються у процесі стратегічної екологічної оцінки (СЕО) проєкту документа державного планування та затверджується місцевим органом державної виконавчої влади – Дніпропетровською обласною радою.

Моніторинг - це система постійного спостереження за явищами і процесами, що проходять в навколишньому середовищі і суспільстві, результати якого слугують для обґрунтування управлінських рішень.

Моніторинг здійснює замовник документу державного планування.

З метою забезпечення здійснення моніторингу замовник у разі необхідності може створювати моніторингові групи та визначати склад та напрямок їх роботи. Також, може бути залучена акредитована лабораторія, яка має право на виконання лабораторних досліджень різних аспектів довкілля: поверхневих вод, повітря, ґрунтів, парникових газів тощо. Наразі, для професійного та якісного результату моніторингу наслідків виконання документу державного планування на довкілля, в тому числі на здоров'я населення передбачені наступні заходи для здійснення моніторингу:

- встановлення показників та їх цільових значень, відповідно до кожного із визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

- встановлення показників та їх цільових значень для оцінки ефективності та достатності заходів із запобігання, зменшення та компенсації негативних наслідків, зумовлених виконанням документа державного планування.

Процедура встановлення показників та їх цільових значень для оцінки ефективності та достатності заходів із запобігання, зменшення та компенсації негативних наслідків, зумовлених виконанням документа державного планування та звітування про результати залежить від конкретного компонента довкілля та регламентується нормативними документами, ДСТУ та галузевими стандартами.

- встановлення методів визначення кожного із показників, які дозволять швидко і без надлишкових витрат їх вимірювати.

Залучена акредитована лабораторія, яка має право на виконання лабораторних досліджень різних аспектів довкілля: поверхневих вод, повітря, ґрунтів, парникових газів тощо.

- встановлення періодичності вимірювання показників, їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями.

Проводити щорічно та складати звітність в результаті їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями.

- встановлення засобів і способів виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення з урахуванням можливості виявлення наслідків, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку. Якщо при здійсненні моніторингу виявлено не передбачені звітом про стратегічну екологічну оцінку негативні наслідки виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, необхідно вжити заходи для їх усунення, а також порушити питання про зупинення дії документу державного планування у частині, яка призвела до таких наслідків, та/або прийняти рішення про внесення змін до документу державного планування з метою їх усунення. Після чого ініціювати здійснення стратегічної екологічної оцінки документу державного планування до якого внесено зміни.

Додатково

Відповідно до пункту 2 розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.10.21 №1363-р «Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року» визначено про необхідність приведення програми економічного і соціального розвитку областей у відповідність із Стратегією екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2023 року.

З огляду на вищевикладене та враховуючи той факт, що зазначений захід не відноситься до Переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.09.1996 №1147, вважаємо за необхідне включити захід «Здійснення оцінки ризиків та вразливості населення пунктів до зміни клімату» та відповідно до функціональних повноважень визначити відповідальним виконавцем департамент охорони здоров'я облдержадміністрації.

Моніторинг виконання пропозицій документу державного планування можливо здійснювати за показниками, а саме:

Таблиця 1. Показники та їх цільові значення

№	Показники	Фактичні на момент затвердження	Розрахунковий строк	Показники в результаті здійснення моніторингу *
1.	ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИЙ ФОНД			
1.1.	Природні заповідники	3766,2 га		
1.2.	Біосферні заповідники	-		
1.3.	Національні природні парки	-		
1.4.	Регіональні ландшафтні парки	14099,66 га		
1.5.	Заказники	80962,77 га		
1.6.	Заповідні урочища	466,4 га		
1.7.	Ботанічні сади	135 га		
1.8.	Дендрологічні парки	2,8 га		
1.9.	Парки-пам'ятки садово- паркового мистецтва	462,5 га		
1.10	Зоологічні парки	-		
2.	ПОВЕРХНЕВІ ТА ПІДЗЕМНІ ВОДИ			
2.1.	Обсяг забору свіжої води по області в тому числі:	1011,94 млн. м ³		
2.2.	з поверхневих джерел	924,18 млн. м ³		
2.3.	з підземних	87,76 млн. м ³		
2.4.	Водоспоживання поверхневої води	732,02 млн м ³		
2.5.	Обсяг скинутих зворотних вод	564,71 млн м ³		
3.	ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ ТА ҐРУНТИ			
3.1.	Загальна територія	3192,3 тис. га		
	у тому числі:			
3.1.1.	Сільськогосподарські угіддя	2513,0 тис. га		
3.1.2.	Ліси і інші лісовкриті площі	187,48 тис. га		
3.1.3.	Забудовані землі	52,5 тис. га		
3.1.4.	Відкриті заболочені землі	25,4 тис. га		
3.1.5.	Відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом (піски, яри, землі,	9,82 тис. га		

	зайняті зсувами, щебенем, галькою, голими скелями)			
3.1.6.	Інші землі	251,1 тис. га		
4.	ВІДХОДИ			
4.1.	Відходи чорних металів	1204,87 тис. тонн		
4.2.	Змішані та недиференційовані матеріали	3413,27 тис. тонн		
4.3.	Інші мінеральні відходи	291540,03 тис. тонн		
4.4.	Пуста порода від днопоглиблювальних робіт	9278,13 тис. тонн		
4.5.	Відходи згоряння	317,78 тис. тонн		
4.6.	Шлами рідкі та відходи очисних споруд	702,73 тис. тонн		
4.7.	Склад та клас небезпеки відходів та відповідні розрахунки, або протоколи лабораторних досліджень відходів на вміст небезпечних складників відходів (хімічні та токсикологічні характеристики відходу)	Аналіз не проводився	Оформити протоколи лабораторних досліджень відходів на вміст небезпечних складників відходів (хімічні та токсикологічні характеристики відходу), проведені відповідно акредитованою лабораторією	
5.	ГРУНТИ			
5.1.	Матеріали дослідження ґрунту (оформлюють протоколом відбору проб та протоколом вимірювання показників складу та властивостей ґрунтів)	Аналіз не проводився	Оформити протокол відбору проб та протокол вимірювання показників складу	

			та властивостей грунтів, оприлюднити результати	
6.	АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ			
6.1.	Стан забруднення атмосферного повітря у Дніпропетровській області (спостереження за даними Донецьким регіонального центру з гідрометеорології)	місто Дніпро (спостереження проводилися на 6 стаціонарних ПСЗ) (перелік речовин: Формальдегід – 8,1; Двооксид азоту -2,5; пил – 2,0; фенол – 1,0; аміак – 1,0; комплексний індекс забруднюючих речовин – 14,6); місто Кам'янське (спостереження проводилися на 4 стаціонарних постах) (перелік речовин: формальдегід – 6,1; двооксид азоту -2,0; пил – 2,0; фенол – 3,6; аміак – 1,2; комплексний індекс забруднюючих речовин – 14,9); місто Кривий ріг (спостереження проводилися на 5 стаціонарних постах) (перелік речовин: формальдегід – 8,8;	Здійснювати державне статистичне спостереження з охорони повітря	

		двооксид азоту -1,0; пил – 2,7; оксид вуглецю – 0,7; фенол – 0,6; комплексний індекс забруднюючих речовин – 13,8)		
6.2.	Валові викиди, 2020:			
6.2.1.	ВП “Придніпровська ТЕС” АТ “ДТЕК Дніпроенерго	24,4 тис.т./р		
6.2.2.	ВП “Криворізька ТЕС” АТ “ДТЕК Дніпроенерго”	20,36 тис.т./р		
6.2.3.	ПАТ “Дніпровський меткомбінат”	78,1 тис.т./р		
6.2.4.	АТ “Нікопольський завод феросплавів”	24,2 тис.т./р		
6.2.5.	ПАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг”	230,8 тис.т./р		
6.2.6.	ПАТ “Південний гірничозбагачувальний комбінат”	23,28 тис.т./р		
6.2.7.	ПрАТ “Північний ГЗК”	6,8 тис.т./р		
6.2.8.	ПрАТ “Дніпровський металургійний завод”	4,51 тис.т./р		
6.2.9.	ПАТ “ІНТЕРПАЙП Нижньодніпровський трубопрокатний завод”	0,88 тис.т./р		
6.2.10.	ПрАТ “ЮЖКОКС”	1,63 тис.т./р		
6.2.11.	ПрАТ “Дніпровський коксохімічний завод”	1,232 тис.т./р		
6.2.12.	АТ “Покровський гірничозбагачувальний комбінат”	4,84 тис.т./р		
6.2.13.	ПрАТ “ДТЕК Павлоградвугілля”	124,13 тис.т./р		
7.	ШУМОВЕ ЗАБРУДНЕННЯ			
7.1.	Дослідження шумового навантаження території Дніпропетровської області, автомобільних доріг та в житловій забудові	Дослідження не проводилися	Оформити протокол відбору шумового навантаження території автомобільних	

			доріг та в житловій забудові	
8.	ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ			
8.1.	Показник природного приросту населення	– 10,8 на 1000 наявного населення	Здійснювати державне статистичне спостереження	
8.2.	Передчасна смертність населення віком від 30-70 років від цукрового діабету	1,9 на 100 000 наявного населення		
8.3.	Захворюваність на вірусний гепатит С серед загального населення	31,0 на 100 000 наявного населення		
8.4.	Захворюваність на ВІЛ-інфекцію серед загального населення	113,3 на 100 000 наявного населення		
8.5.	Захворюваність на СНІД-інфекцію серед загального населення	16,9 на 100 000 наявного населення		
8.6.	Захворюваність на ТБ, включно з новими випадками та рецидивами	63,2 на 100 000 наявного населення		
8.7.	Передчасна смертність населення віком 30-70 років від серцево-судинних захворювань	510,7 на 100 000 наявного населення		
8.8.	Смертність немовлят до 1 року	8,1 на 1000 живонароджених		
8.9.	Підліткова смертність	26,96 на 100 000 наявного населення		

***Заходи щодо поліпшення стану навколишнього природного середовища визначаються після результатів здійснення моніторингу.**

б) Для юридичних і фізичних осіб, що здійснюють свою діяльність на території населеного пункту:

- проведення щорічного контролю якості повітря, об'єктів що здійснюють викиди, на межі санітарно-захисної зони та найближчої житлової забудови (згідно нормативних показників);
- проведення щорічного моніторингу якості використовуваної води та стічних вод, обстеження водозабірних споруд (згідно нормативних показників);
- контроль за дотриманням допустимих рівнів і тривалості дії шуму (згідно нормативних показників).

Інформаційна взаємодія

Суб'єктами державної системи моніторингу довкілля створені (ДСМД), або розробляються відомчі бази даних моніторингової інформації. Існуюча система інформаційної взаємодії відомчих підсистем моніторингу довкілля передбачає обмін інформацією на загальнодержавному та регіональному рівнях. Організаційна інтеграція суб'єктів моніторингу довкілля на всіх рівнях здійснюється Мінприроди та його територіальними органами.

Для упорядкування процесу обміну інформацією за показниками та термінами надання екологічної інформації між Мінприроди та суб'єктами ДСМД укладено двохсторонні угоди про співробітництво у сфері моніторингу навколишнього природного середовища, до яких розроблені відповідні регламенти обміну екологічною інформацією.

Оперативна моніторингова інформація передається територіальними органами суб'єктів ДСМД до регіональних центрів моніторингу довкілля, або державних управлінь охорони навколишнього природного середовища в регіонах. Узагальнена аналітична інформація надається міністерствами та відомствами-суб'єктами ДСМД Мінприроди. Отримані дані передаються до Інформаційно-аналітичного центру Мінприроди та накопичується у банках екологічних даних.

На основі отриманої щомісячної та щоквартальної інформації Мінприроди видається інформаційно-аналітичний огляд «Стан довкілля в Україні», який розповсюджується серед заінтересованих користувачів. Функціонування Інформаційно-аналітичного центру Мінприроди забезпечує інформаційний обмін з регіональними центрами моніторингу довкілля, суб'єктами державної системи моніторингу довкілля, створення уніфікованого банку екологічних даних, проведення комплексного аналізу стану довкілля, тощо.

Здійснення моніторингу впливів на довкілля щодо реалізації пропозицій документу державного планування, у тому числі на здоров'я населення, за запропонованими показниками із введенням щорічної звітності, дасть можливість органу місцевого самоврядування своєчасно виявляти порушення і недоліки, відхилення від нормативних показників та своєчасно опрацьовувати заходи та терміни по їх усуненню, складати звіти та щорічно інформувати мешканців громади про стан реалізації документу державного планування та результати моніторингу на офіційному веб-сайті місцевого органу державної виконавчої влади – Дніпропетровської обласної державної адміністрації.

Моніторинг впливу на довкілля є обов'язковою умовою при здійсненні планованої діяльності. Постановою Кабінету Міністрів України від 05.12.2007 № 1376 затверджено Державну цільову екологічну програму проведення моніторингу навколишнього природного середовища. Програма спрямована на поєднання зусиль усіх суб'єктів системи моніторингу щодо виключення дублювання та включення додаткових функцій з моніторингу, створення єдиної мережі спостережень після оптимізації її елементів та програм спостережень, вдосконалення технічного, методичного, метрологічного та наукового забезпечення функціонування єдиної мережі спостережень. З метою забезпечення інтеграції інформаційних ресурсів суб'єктів системи моніторингу довкілля передбачено створення та забезпечення функціонування єдиної автоматизованої підсистеми збору, оброблення, аналізу і збереження даних та інформації, отриманих в результаті здійснення моніторингу

Здійснення моніторингу впливів на довкілля щодо реалізації пропозицій документу державного планування, у тому числі на здоров'я населення, за запропонованими показниками

із введенням щорічної звітності, дасть можливість своєчасно виявляти порушення і недоліки, відхилення від нормативних показників та своєчасно опрацьовувати заходи та терміни по їх усуненню, складати звіти та інформувати мешканців населених пунктів про стан реалізації містобудівної документації.